

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Április 9dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

A' Mártz. 22dikei Londoni Ujság-levelek bővebb világosításokat közölnek azon Mexicói dolgokról, mellyek ottan Jan. utóbbi napjaiban történtek:

Plymouth, Mártz. 20d. 1823.

F. h. 18d. érkezett meg - ide Havannahból 22 napok alatt Kapitány Phillimoréval a' 46 ágyús Thetis, magával hozván Ward Urat hivatalos - levelekkel együtt. Ez a' hajó Febr. 4d. indult Vera-Cruzból Havannahba. Az előtt néhány napokkal Mexicóban lázzadás ütött ki, mellynek indítója Lobato nevezetű Brigadéros-Generális (hajdan csizmadia mester-ember) vala; hanem ezen lázzadás csakhamar lecsillapított, 's a' fő részesek elfogattak. A' midőn a' Thetis megérkezett Vera-Cruzba, a' várost csaknem egészen üresen találta, mert a' lakosok kitakarodának belőle azon szakadatlan ágyúzás miatt, mellyel, a' mind spanyol kézen lévő Szan Ulua kastélya rájuk tüzelt. Ezen, házaikból kiköltözöttek palmafa levelekből készített gunyhókban éltek egy egészségtelen posványos térségen, melly miatt 5000-nél többjelhalt közülök. Az előkelőbb lakosok Xalapába mentek 70 (ánglus) mértföldre Vera-Cruztól, a' kereskedés pedig Alvaradóba nyomult, melly kikötő Vera-Cruzhoz minthegy 40 (ánglus) mértföldnyire fekszik délfelé. Három héttel a' Thetisnek Vera-Cruzból lett megindulása előtt megszűnt tüzelni Ulua kastélya, 's a' Vera-Cruzi lakosok közül sokan haza mentek.

A' Thetis 500,000 Piasztert s' 500 láda kosenillabogarat hozott.

Más, Mexicói levelek, úgy adják-elő az ottani zenésüléseket, mint azon felek versengésének következését, a' mellyek az uralkodás felett vetélkedének. Úgy látszik hogy Szantana és Lobato Generálisok némelly seregeket gyűjtének-egybe, 's azt kívánták, hogy Michelena és Dominguez Urak, mind ketten a' végrehajtó hatalom' tagjai, tisztségeikből tétetnének-le. Lobato Jan. 23d. egy Proclamatiót bocsátott ki, mellyben azt állította, hogy a' Spanyolok, a' legjobb helyeknek lévén birtokában, gyalázatos szolgálót kívánnának béhozni. A' végrehajtó hatalom rendszabásokat akart tenni ezen katonai függetlenség' elnyomására; hanem Lobato, mihelyt ezen határozásnak hírért meghallotta, azonnal a' kaszárnyákba vonta-egybe minden seregeit, 's azt izenté a' Congressusnak, hogy azokat Mexicóból mind kiviszi, ha Michelena és Dominguez le nem tétetnének, 's velek együtt mind azon régi Spanyolok 's azon közönséges tisztviselők számkivetésbe nem küldetnének, valakikről csak tudva vagy on, hogy a' függetlenség' ügye iránt ellenséges indulattal viseltetnek. A' Congressus eleinte mérgesen felelt, 's azon volt hogy Lobato és részesei tennék-le fegyvereiket. Ezt azonban a' Generális nem akarta cselekedni, 's így a' Congressus lejjebb bocsátotta a' hurokat, 's a' Generálissal alkudozásokba ereszkedett.

Jan. 24d. gyűlést tartottak a' Mexicói Generalisok és hadi Kormányzók,

hogy tanácskoznának a' fő hatalmú Congressusnak azon kívánsága felett, melly szerint ők fegyvereiket tegyék-le, 's hódoljanak-meg a' fennálló végrehajtó-hatalomnak, ha ez viszont megígéri nekik, hogy a' Spanyolokat számkivetésbe küldi. Ezen Tisztek következő határozásokat tevének: 1) Fegyvereiket elébb le nem teszik, míg csak a' főhatalmú Congressus a' végrehajtó hatalmat olly Amérikiának nem adja, kik hazafiúi gondolkozással bírnak; 2) Az Európai Spanyolok általánfogva, ugy szinte mind azon Amérikiak is, kik a' szabadság ügyéhez kevés vonszódással viseltetnek, tétessenek-kivált hivatalaikból addig, míg a' spanyol Nemzet az Amérikiai szabad Státusokhoz viseltető ellenséges szándékairól le nem teszi, 's azoknak függetlenségeket meg nem ismeri; 3) Minekelőtte jelenvaló cikkelyek elfogadtatnának, addig a' határozóknak személyes bátorságáról feleljen a' Képviselői-gyűlés, melly ha ezt annak idejében nem cselekedné, határozók a' fő-várost el fognák hagyni, 's oda venni magokat, a' hova Fő-vezérjek, Jose Maria Lobato Polgár-társok rendeli.

Erre Michelena és Dominguez még az nap egy Proclamatiót bocsátának közre, mellyben kinyilatkoztatták hogy Lobato visszaelt a' benne helyheztetett bizodalommal, és hogy a' főhatalmú Congressus tekintetbe nem venné az ő kérését mind addig, míg csak a' fegyvert le nem tenné. Ekkor a' seregek nagy lármaival kívánták hát-ralévő hópénzeket. A' zendülés Jan. 27-dikéig tartott, 's azt végre hathatós rendszabásokkal, minden vérontás nélkül nyomak-el a' Congressus és a' végrehajtó hatalom, látván hogy különben egész lételeket kockáztatnák. Az Igazgatás elfogatott 22 Tisztet. Bizonyos Stabolly nevezetű, egyike a' lázzadás indítójainak, hadi törvényszék által halálra ítéltetett 's Jan. 28d. meglövetett. A' többi elfoga-

tott Tisztek is ugyancsak hadi törvényszék elébe fognak állíttatni. Generális Lobato, jollehet feje vala a' zendülésnek, maga személyére nézve bocsánatot nyert. Jan. 31d. a' csendesség Mexicóban ismét helyre állíttatott.

Spanyol Ország.

A' Moniteur jelenti Madritből Mártz. 16dikáról: „A' Castiliai tanács Elölülője kerülő-levelet bocsátott a' tartományokbeli polgári fő tiszti-hivatalokhoz, mellyben tudtokra adja, hogy Ő Felsége örömmel veszi azon hódoló írásokat, mellyeket az Országbeli városok és faluk hozzája küldöznek; és hogy Ő Felsége helybe hagyja azon eszközöket, mellyeket ugyan azok ajánlanak arra a' végre, hogy általok a' Státusnak a' pártoskodásból vett sebeit meggyógyítsassanak; hanem némelyleknek békéltelensége, kik hibásan azt hiszik, hogy az efféle gonoszokat egyszerre el lehet hárítani, Ő Felségének jóra czélozó szándékait néminémű tekintetben veszedelmeztetik. Sőt ezen buzgólkodás még akadályoztathatja és gátolhatja is Ő Felségének atyai czéljait; miszt, ha ezinte minden Jobbagynak meg vagyon is az arra való jussa, hogy a' mit a' Király' és Haza' javára nézve hasznosnak tart, mind azt elébe terjeszthess Ő Felségének, de arra nincsen jussa senkinek, hogy kinyomtatassa azon hódoló-írasokat, mellyek forrásba hozzák a' közönség' gondolkozását, 's ollyas jól meg nem gondolt rendszabásokat és határozásokat szülhetnek, mellyek jollehet igazságosak légyenek, szükséges még is hogy elébb gondosan fontolóra vétessenek. — Az országos Regenség, tavaly Sept. 27d. költ Decretumánál fogva minden Katonai Collegiumokat és Académiákat eltörölt. Most pedig Ő Felsége azt rendelte hogy állítsák-fel egy katonai Collegium, melly an-

nyi szakaszokra osztassék-fel, a' hány féle neme vagy on a' katonaságnak, 's ezen Collegiumnak valamely tartománybeli fő-varosai an legyen a' helye. Egy, Generalisokból álló tanács fog plánumot készíteni ezen Collegiumnak elrendeltetésére nézve, és hogy benne miként folyjanak a' leczkék. — Limai levelek szerint a' Perui Insurgens-Igazgatás a' Callaói kikötőben mi od azon kereskedő-hajókat elfoglaltatta, mellyek Gen. Szanta-Cruz megverettetésének következésében, a' par-ton szévedezének.

Martz. 8d. egy Financziái Decretum jelent meg, egybefüggőleg a' Febr. 4d. költ határozásokkal, mellyeknél fogva a' közönséges adósságra nézve, eltörlő-fundus és számolási biztosság állíttatott fel. „Az ezen két rendbeli határozások által elrendelt munkálódások“ mond ezen említett Financziái-Decretum' előljáró-beszéde „mar most olly karba helyheztetnek bennünket, hogy felszamíthatjuk mennyire terjednek a' Státus adósságának eltörlésére ajánltatott eszközök, 's meghatározhatjuk, mit tehetünk a' Státus hitelezőjinek javokra, a' nélkül hogy bé kellenék várnunk mi jó ki utóbb a' számbavevésekből, és bővebb határozásokat is tehetünk arra nézve, hogy általok a' bizodalmat, melly leginkább megkívántatik a' közönséges bitelre, örökösen megfundálhassuk. Illy szempontból indulvan ki 's gondolóra vévén, a' mit az eltörlő fundus' Directora ezen pénztár' öreghítésére, a' nagy adósság-könyv' formájára nézve elébem terjesztett, rendelem: 1) A' közönséges adósság' nagy könyve ezenel megnyittatik, 's a' megismért tőke-pénzek világos szavakkal fognak belé írat-tatni. 2) A' nagy adósság-könyv' elébe fog függesztetni, az annak felállítatásáról szóló Febr. 4d. költ Decretum, 's azon kívül ezen jelenlévő is. 3) A' nagy könyv, három záros ládában fog tartatni; 's kul-

csai közül egyik a' Státus-tanácsosra, a' béjegyzés biztossága' Elölülőjére; a' másik az eltörlő fundus' Directoriára; a' harmadik a' Financziái-tanács' legidősbik Fiscalisára bizattatik. 4) A' béírásokra ügyelő Biztosság fog állani egy Státus-tanácsosból, mint Elölülőből; az eltörlő fundus' Directorából, két Financziái Tanácsosokból, és a' Financziái-tanács' legidősb Fiscalisából. 5) Ezen Biztosságnak foglatatosságai, mellynek tagjait magam fogom kinevezni, ezek: a) javal-latot adni előmbe azon summákról, mellyek előleges számbavevés szerint, a' nagy könyvbe béíratathatnak; b) jelen lenni, midőn a' tőkepénzek a' nagy könyvbe béíratatnak. 6) Királyi Decretum nélkül semmi adósságot nem lehet a' nagy könyvbe béírni. 7) Ollyan adósságot sem lehet béírni, mellynek eltörlésére 's interesének fizetésére elegendő jövedelem nincsen. 8) A' nagy könyvbe való hiteles béírások, valóságos és sérthetetlen adósságoknak tartatnak. 9) Az odósság bizonyos meghatározott időkbén 's folytaban fog lefizettetni, 's interese is pontosan fizettetik pengő pénzben minden meghatározandó időszakosként. 10) Ez-el-sőben, a' nélkül hogy erre nézve javal-latra lenne szükség, 600 Millio Real fog a' nagy könyvbe béíratatni. 11) Ezen 600 millio Reálnak négy pro-Centummal való interessére, 's a' tőkepénznek lassanként fizetésére, esztendőnként 30 mil-lia Realt fogok kimutatni. 12) A' mi ezen summából esztendőnként lerovódik, annak helyébe más summák íratathatnak-bé. 13) A' nagy könyvön kívül, melly-be csupán olly adósság íratathatik-bé, mellynek kifizetésére fundus van, még más két könyvek is lesznek az eltörlő-pénztárnal, mellyeknek egyike arra való, hogy a' meg nem fundált interesű folyó adósságot, a' másika az interestlen adósságot mutassa-ki. 14) A' meg nem fun-

dált interesű adósság, a' számadásnak mértéke szerint fog a' közelébbi cikkelyben megnevezetett könyvbe feljegyeztetni. 15) Mihelyt ezen könyvbe 50 millió béjegyeztetik, ezen summa azonnal a' nagy könyvbe vitetik-által, 's ez 50 millióként így megy mind addig, míg 200 millio fog béirattatni. 17) Ha valamely gyülekezet olly keresettel állana elő, melly a' 13d. cikkelyben nevezett summát meghaladná, az efféléből egy harmadrésznél több bé ne íratassék. 18) A' kövelebb említett summa interessének fizetésére, 's annak apródonként való fogyasztására, kimutatok esztendőnként 12 millio Reált. 19) A' folyó interesés adósság, melly a' 13d. cikkely' sinórmértéke szerint töröltetik-el, minden esztendőben, hasonló summáról szóló, interesttel ne járó adósság-levelekkel pótolassék-ki. De ezek a' nagy könyvbe bé nem íratassanak, ha az interes nélkül folyó adósságok' könyvébe fel nem jegyeztettek. 20) Az interesés folyó adósság, melly megfundáltatik, papirosokban fog kiadattatni, mellyek béirasi-czéduláknak neveztetnek, általírásnál fogva eladhatók és egyenlő 5 pro-Centum interestel fognak járni. 21) Ezen czéduláknak formájok, értékek és azon módjok melly szerint a' tőkepénznek nemzeti becsét, a' felemelt intereshez képest alább szállithassák, különös rendszabásnál fogva fog meghatározatni. 22) Azon kölcsönvételek, mellyekre a' folyó szükségek által kényszerítettünk, a' nagy könyvbe íratassanak az 5d. és 6d. cikkelyekben megírt módok szerint, míg nem ezen kölcsönözés 800 millióra telik; melly summa interessének pontos fizetésére, 's a' tőkepénznek apránként való visszafordítására, esztendőnként 48 (némelly Ujságok itt 18 milliót írnak) millió Reált mutatok-ki. 23) A' nagy könyvbe béirattott kölcsönvétel eltörlése esztendei egy

pro-Centummal fog történni, 's a' Contractusok ezen fundamentom szerint kötetnek. 24) Az lévén akaratom, hogy mindenféle Status adósságokra nézve a' környülállásokhoz képest kedvezéssel legyek, az interestlen adósság eltörlésére, esztendőnként 8 millio Reált mutatok-ki. 25) Az interestlen adósságot papirosok fogják ábrázolni, mellyek számolasi-czéduláknak neveztetnek; ezek' formájokat és tulajdonságokat is különös rendszabás határozza majd meg. 26) Az eltörlő-pénztár 's a' számolási Biztosság költségeire ez idő szerint 2 millió Reált mutatok-ki esztendőnként. 27) Minthogy a' feljebbi cikkelyekben az eltörlő intézetnek különféle szolgálataira 100 millio Reált mutattam-ki esztendőnként, e' szerint a' nevezett pénztárt 100 millióval kell megfundálni azon 80 millió helyett, mellyet a' Febr. 4d. költ Decretumnak 3d cikkelye határozott volt; ezenkívül feltartom még magamnak azon jussomat, hogy ezt a' summát a' szerint nevelhetem, a' mint azt a' Status' Financziaja engedni fogja. 28) Az eltörlő-pénztárnak illy megfundáltatásáért, koronámnak minden jövedelmét lekötöm zálogul. 29) Az eltörlő-pénztár' Directora, Financz-Miniszteremnek kezeibe fogja hitét letenni. Költ a' Palotában Mártz. 8d. 1824."

A' Gaceta de Madrit Mártz. 17d ezen Decretumról elmélkedvén, így végezi beszédét: „Kiki tudja, hogy azon állapotban, mellyre Spanyol Országot a' pártoskodás' rendetlenségei juttaták, igen szükséges dolog a' nagy gonoszoknak orvosol tatása. Kevés idő alatt kell felépíteni, a' mit a' pártoskodás három esztendőnél többre terjedő idő alatt elrontott; Armadát kell formálnunk, melly benn nyugodalmunkat, künn pedig, függetlenségünket állandóvá tehesse. Ezelőtt az Armadára tett költségek bizonyos időszakok

szokként és egymásután történtek; most pedig elkerülhetetlen, hogy egyszerre törénjenek, és hogy magunkat elszánjuk azon áldozatokra, mellyeket tőlünk a' szükség kíván. Végre megvárják Améri- kai rokonaink, hogy az Anya-ország né- kiek védelmező karját nyujtsa, mellynél- fogva kinézések lehessen a' nyugalom- ra. Ha a' csendes Oceanra néhány hadi hajókat küldenénk, megfundálhatnánk Peruban a' spanyol fegyvernek diadal- mát; néhány hadi seregnék az Antillák szigetlekbeli birtokainkra való szállítása által, hasonlóképen megfundálhatnánk az Amérikai száraz földel határos részt; 's nem sokba kerülne, hogy Mexicóban újra Castilia' zászlóját lobogtathatnak. Hogy az ember egyszerre ennyiféle kü- lönböző tárgyra fordíthassa figyelmét, mellyek pedig mind szorosán megkiván- ják az Igazgatás' gondoskodását, arra pénz, még pedig sok pénz kell. A' nem egyhamar lehető gazdalkodásra várakoz- ni, mellyet Fináncziánk' új planumától reménylhetünk, annyit tenne, mint azon védelmet, mellyet olly nagy hasznok va- lóban megérdemelnek, más időre halasz- tani, a' mikor talan már sikere sem le- hetne."

Francia Ország.

A' Deputátusok Kamarájának Mártz. 26-dikai ülésében következő beszéd- del kelt ki Dudon Ur, Benjamin-Con- stant a' Úrnak gyűlésekre való bocsáttatása ellen: Uraim! Csudálni lehet, hogy Ben- jamin-Constant Úrnak választatásáról olly rövid tudósítást kelle hallanunk. Nem volt vele mit titkolódnni, hogy erre néz- ve fontos kérdések fognának támasztat- ni, 's a' felől maga Benjamin-Constant Úr is tudósított. Bizony ugy látszik mintha ömagán és rajtam kívül nem tud- ná senki a' Kamarában, hogy ő nem bír

azon tulajdonságokkal, mellyek egy De- putátusban megkívántatnak. Nem forté- lyos úton kezdek én a' dologhoz, mint a' tegnapi ülésben történt efféle tárgyban, én törvényesen kelek ki Benjamin-Con- stant Úrnak választatása ellen, azt állít- ván, hogy Benjamin-Constant Úr nem bír olly tulajdonságokkal, mellyek az embert azon szerencsében részeltethetik, hogy a' törvényhozó Kamarának tagjává lehessen. Reméylem elhiszi a' Kamara, hogy nem az ő ellene való ellenségeske- dés' lelke szóll belőlem, midőn választat- hatását megtámadom. Mert különben, ha csak ugyan arra vagyunk már kár- hoztatva, hogy itten velünk több szemé- lyek is üljenek, kiknek vélekedések az övéhez húz, akkor meg kell vallanom, hogy mind azok között őtet elsőnek tar- tanám.

Giardin. (hathatósággal) Sőt in- káb a' kirekesztetésben tartaná őtet el- sőnek Uraságod.

Dudon. A' dolog sokkal fontosabb, minthogy efféle elmes közbeszóllalásra feleljek. Mondom ismét, hogy elsőnek tartanám; mert legalább nem bocsátko- zott ollyas oratori beszédekbe az előbbe- ni ülések' alkalmatosságával, mellyek által- más tag (Manuel) keménységgel-banas' rendszabásait érdemlette. Ha sajnálom is ugyan, hogy ollykor veszedelmes prin- cipiumokat állít, de a' helyett meg vagyom még is az a' gyönyörűségem, hogy tőle mesteri mód elgondolt beszédek halha- tok. 'S ki mondjam egészen? Benjamin- Constant alkalmatos ellentél; mivel an- gyit írt, hogy csaknem mindenkor tulaj- don munkajiban feltalálja az ember a' fe- leletet arra, a' mit éppen mondott. 'S jelenvaló alkalmatosság erről Uraságtok- kat újobban meggyőzheti.

Benjamin-Constant Úr nem lehet tag- ja a' Kamarának, mivel, hogy valaki ezen megbecsültetésben részesülhessen, Fran-

cziának kell neki lenni, melly csupán három móeokon eshetik meg, u. m: születés, származás és honnositás által. Honnositást mondok, nem polgárra léteelt, mert ezen különös jussokra nézve Patensek vagynak, mellyek más formában adnak ki, 's egyedül a' Ministeriumtól függenek. — Elsőben is azt mondom, hogy Benjamin-Constant Úr nem Francia, 's erre több bizonyság nem kell, minthogy ő 1770-ben született Lausanneban. — Hogy nemm Francia, származás által is, erre nézve csupán azon okleveleket kell használnom, mellyek Benj. Constant Uról magától eredtek; ugyanis ő ma azon különben ártatlan de egy kevésse aristokratái örömet szerezte magának, hogy meghatalmaztatásaira ügyelő tiszti-hivatalnak, a' maga familia-ágaztat terjesztette elébe, mellyből ezeket látjuk: Benjamin-Constant Úr származik Augustin Constant de Rebecquetól, ki Francia Országot 1605-ben elhagyá. Kérem a' Datumokat jól eszben tartani; fontosok azok, egybefüggésben lévén bizonyos Actának vizsgalatával, mellyről a' vittatásnak másik szakaszában leszen szó. A' nevezett Augustin de Rebecque, nem a' vallás miatt hagyá ide Francia Országot; hanem ezen lépésre egyéb okok kényszeríték mellyeket alább fogunk megérteni; 's ettől sok függ azon határozásra nézve, mellyet fognak tenni az Urak. Aug. Rebecque Genevában telepedett-meg. 1638-ban született egy fija, ki Aug. Const. de Rebecque név alatt ottan a' legfőbb tisztségeket viselte; ettől származnak a' két Constantok, kik közül egyik (Benjamin) a' Svékusnál vállalt szolgálatot, 's 1814-ben Parizs falai alatt volt a' Szövetségesekkel; a' másik, minekutána Genevában nevezetes tisztségeket viselt volna, Francia Országba jött, hanem 1792-ben ismét visszatért Genevába. Ezek szerint Benjamin-Constant de Rebecque Úr, mint

látják Uraságtok, olly szüléktől származik, kik 1605-olta Genevában laktanak; 's annak bizonyosságul hogy a' kérdésben forgó Úr nem tartotta magát származásánál fogva francia Polgárnak, elég az hogy 1796-ban a' Directoriumhoz folyamodott francia Polgárnak ismertetés véget; de keresete visszavetteteit. Azzal az Ötszáz-zzemélyes tanácsnak adta-bé kérelem-levelét erre nézve; hanem ez sem ismerte-meg francia Polgárnak.

(Folytatása következik).

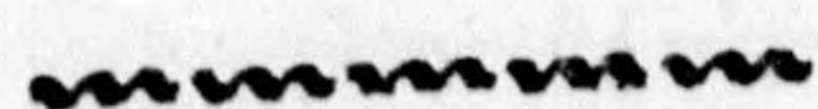
Nagy Britannia és Irlandia.

A' Belső-Miniszter Peel Úr az Alsó-Háznak Mártz. 24d. tartott ülésében, az idegenekről szóló törvény-javallatnak megújittatását kívánta. A' Ház 73 voks ellen 130-czal azt határozta hogy erre nézve törvényt kell előterjeszteni. A' törvény-javallat azonnal felolvastatott elsőször, 's második felolvastatása Mártz. 26dikára halasztatott.

Marseillei levelek jelentik, hogy az ánglus osztály' Fő-vezére és az Algíri Dey között szerződés kötött, mellyben a' Dey megígérte, hogy a' Lord Exmouthal kötött szerződéshez erentül pontosan fogja magát viselni, 's a' Keresztyéneket nem fogja rabszolgák gyanánt tartani. — A' spanyol foglyoknak már azolta jobb dolgok is vagyon. — A' Hollandiai hajós osztály Mártz. 22d. Algír előtt feküdt.

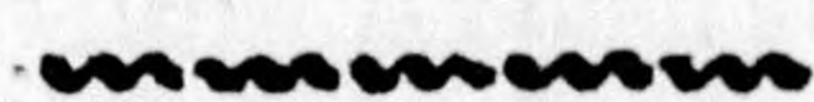
A' multkor említett, új hadi találmányról így szól egy francia Ujság: „Ánglus Ingenieur Perkins szerencsés próbákat tett, az ágyúknak, puskaapor helyett, víz-gőzzel való megtöltetésekre nézve. E' szerint a' golyóbis két annyira megyen mint masként. Úgy hiszik hogy különösen a' hajókon, mellyeken a' Batteriak mindég egy helyben maradnak, 's a' puskaapor' gőze a' tetők kö-

zött igen alkalmatlan, ezen új találmánnyal felette nagy haszonnal lehet élni.

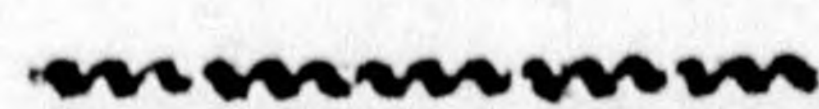
A' feljebb említett, idegeneket illető törvény-javallatra nézve azt kérte. (mai Ujság-levelek szerint) a' Belső-Miniszter; hogy az két esztendőre újították-meg, mert azon mozgásoknak állajában, mellyből most kezd kivergődni Európa, kevesebb idő nem elégséges. Azon törvény-javallat szerint jussa vagyon az Igazgatásnak az idegenek' eltiltására. Ha valamellyik nem akarna engedelmeskedni egyszerre, egy hónapra fogságba tétetik, 's ha másodszor sem engedelmeskedik, egy esztendőre csukatik-bé. Ha pedig látja az Igazgatás, hogy az idegen csakugyan nem akar szépszerint menni, elfogatja, 's erővel hajóra viteti. Jóllehet különben, mond a' Miniszter, ez a' törvény 1816 óta mindenkor megújított, de azzal az Igazgatás még is olly kevéssé élt vissza, hogy 1816 óta csupán 17 személyek kéntelenítettek illy erőszakos módon elmenni. Azt mondták ugyan, hogy ez külső Hatalmasságok' kérésére történt, hanem valósággal az volt az oka, hogy az Igazgatás teljességgel nem volt megelégedve azon embereknek principumaikkal és magok viseletekkel. Azonban az idegenek annyira meg is vagnak elégedve az Ánglusoknak a' vendégekhez viseltető barátságokkal, hogy számok, melly 1818-ban 20,000 most 26,500-ra telik. Különben a' kik ezek közül hét esztendő óta lakoznak itten, 's magokat ekkoráig becsületesen viselik, kiknek számok szinte 10,000-re tétetik, nem tartoznak röbbé az idegeneket illető törvény alá. — A' többiere nézve

annyival is inkább szükséges a' törvényt megújítani, minthogy mindegyre nevedő számjok 's némelly részének fészült gondolkozása módja, ha a' törvény meg nem újították, kevés hónapok múlva annyira mehet, hogy ellenek majd keményebb rendszabásokhoz kéntelenítetünk nyúlni. Ezen embereknek azért azt kell mondanunk: adunk titek menedéket, hol nyugodalmasan 's bátorságban élhettek; de ígérjétek-meg viszont ti is nekünk, hogy Igazgatásaitok ellen való czimboraságok forralásával ti sem sértitek-meg a' mi nyugodalmunkat és bátorságunkat. Itten, a' mint a' Miniszter megjegyzé, nem csupán valamelly lehető esetről vagyon szó, hanem valósággal találtak az idegenek között, kik csupán azért jöttek Angliába, hogy hazajok Colóniáinak fellázzasztásában itten teljes bátorsággal munkálódhassanak. Hát vallyon ilyen vétkes czélokot segítsen e elő Anglia?

*April. 8d. a' Státus - papiro-
sainak közép-árrok:*

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 98 7/16
Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorvonásos Költsön
1820-ról C. P. 143 1/4 Ugyan az 1821 ről 100t. C. P.
Bizonyítás 1821 d. Költsönről 100 ftért C. P. —
Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 49
100t 3/5 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank
Actia 1071 9/10 for. C. P. Cs. Arany —

**Gabona négy fő nemeinek árrok
általában Mártz. 29. Ap. 3d.**

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Arpa.	Zab.
Bécsben Mártz. 3od.	127	—	51	40
— Apr. 3d.	126	65	51	41
Stockerauban Mártz. 29d.	106	65	43	30
Fischamenden Mártz. 30 es Apr. 1d.	55	35	32	
Nagy Enzensdorfon Mártz. 31d.	117	64	38	30

Magyar Ország.

F. h. 3d. így írnak a' Hazai Tudósítások: „Keszthelyről Mártz. 25d. Ha a' külföld dicsekedve emlegeti jelesebb talentumú férjfiat, nem lehet magunk megalacsonyítása nélkül elhalgatnunk oly nevezetes számoló tehetséget, melly azokat is feljülhaladja, kiket a' külföld előadása után csudálni szoktunk. Ugyan is itt Keszthelyen mostanában Gymnasiuméeli Professor Fő - Tiszt. Pinter András Úr a' Csornai Praemonstratensis szerzetes Kanonoknok közül való Pap, különben Ns. Szala Vármegyében fekvő Szala-Koppányi születés, nem maga-fitogatásból, hanem barátságos mulatságból, sok derék és értelmes férjfiak előtt, oly szembetűnő számoló tehetséget mutatott, mellyen inkább lehet bámulni, mint Zerah Colburn Amerikai ifjút Párizsban csudál-

ták. Ugyanis minden hosszszas gondolkodás nélkül kimondja ő mennyit tégyen 9 czifrából álló szám sor, ha két, három, vagy négy czifrával sokszoroztatik. Továbbá, a' 9 egyes számok közül akármeltyiket, mennyit tégyen, ha tizszer egymásután a' Factumok általa sokszoroztatnak, p. o: $7 \times 7 = 49$; $7 \times 49 = 343$; $7 \times 343 = 2701$'s a' t. Hasonlóképen hosszszas gondolkodás nélkül megmondja akármintő 7 vagy 8 czifrából álló szám-sor, micsoda Factorokból támad; így azt is: mi légyen a' gyökere akármelty 7 czifrából álló tökéletes negyelletnek (quadratum). Vagy azt is: hány órát, vagy minutumot tesznek 20 — 25 esztendőök, hónapok vagy napok, és pedig oly gyorsasággal, hogy csaknem a' feladónak szavait, vagy leírását feleletével megelőzi. Mind ezen kívül történtek olyan esetek, hogy a' feladó előre kiszámlálta a' feladandó számokat, de számolásában hibázott, és így midőn Fő-Tiszt. Pinter Úr a' feladásra megfelalt, hibásnak mondotta; de P. Úr alhatatosan megmaradván első kimondása mellett, sürgette a' figyelmetesebb felszámolást, 's így a' feladónak elkövetett hibáját világosságra hozta. Illy jeles és valóban rendkívülvaló tehetséget, ámbár a' szerencsés elme azt csekélynek tartja, méltó Nemzetünk' dicsőségére, 's a' külfölddel való öszvehasznításra közönségesé tenni, 's ugyan ezen elhíresztelés által Nemzetünket arra serkenteni, hogy maga fíjait ismerni és becsülni tanulja, 's a' rendkívülvaló talentumokat tisztelettel emelje-ki, és fíjaiban maga magát is becsülje-meg, ne csak az idegeneket, sokszor méltatlanokat csudálja. A' tisztelt Kanonok Úr most 27 esztendőös.“